

قورشاعان ورتانى قورغاۋ قادامىنىڭ باستالغۇ

■ **جانغا جۇڭگونىڭ داڭقى جىلدارى**

1971 - جىلى قىستان 1972 - جىلىدىكى باسنا دەپىن، گۇانتىڭ سۇ قويمايىنىڭ تومەنگى اعارىندا قىرۋار بالىقتىڭ ولگەنى بايقالدى، تەكسەرۋ ارىقى مۇنىڭ نەگىزىگى سەبەبىنىڭ ونەر كاسپىتىك لاس سۇدىڭ سۇ قويمايىنىڭ سۇ قاينارنى لىستاعا - دىمى انىقتالدى. جوۋ نىلاي زۇڭلى قورشاعان ورتانى قورغاۋ قىزمەتلىك ماڭىز دىلىغىنا نەداۋىر ەرتە كوڭىل بولگەن ەدى، بۇل رەتكى لىستاۋ وقىعاسىنان كەيىن ول قورشاعان ورتانى قورغاۋ - دىڭ كوكەي تەستىلىگىن اناعۇرلىم تەرەڭ تانىپ جەتتى.

جوۋ نىلايدىڭ ورنالاستۇرۇمەن، جۇڭگو بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنداعى زاڭدى ور - نىنىڭ قالىپنا كەلگەننەن كەيىنگى كۆلەمى ەڭ ۇلكەن ۋاكىلدەر ۇيىرىمەسىن 1972 - جىلى 6 - ايدا شۆەتسىادا وتكىزىلگەن ادامزات قورشاعان ورتا جىنالىسىنا قاتناىسۇغا جىبەردى. ۋاكىلدەر ۇيىرىمەسى ەلگە قايتىپ كەلگەن سوڭ جوۋ نىلاي ەزەدە بۇكىل مەملەكەتتىك سىيات العان قورشاش - عان ورتانى قورغاۋ جىنالىسىن اشۇ جونىندە نۇسقاۋ بەردى.

1973 - جىلى 8 - ايدىڭ 5 - كۈنىنەن 20 - كۈ - نىنە دەپىن، ۇيىرىنىشى رەتكى مەملەكەتتىك قورشاش - عان ورتانى قورغاۋ ۇماجلىسى بەيجىڭدە اشىلدى. ماجىلىستە تالقى وتكىزىۋ، پىكىر الماستۇرۇ ارىقىلى ەلمىزدىڭ قورشاعان ورتانىڭ لىستاۋى جانە ەكو - لوگىيالىق ورتانىڭ ۇلۇلىۋى جاقىنارنىدى كورنەكى ماسە - لەلەرى تولىق اڭسى ەتىلدى، مىسالى، دالىان شىعانى، جياۋجوۋ شىعانى، گۇاڭجوۋ سىياقتى جەرلەردەگى شىعاناقاردىڭ لىستاۋى توتەنشە اۋىر بولۇى، ور - مانىنىڭ ويراندالۇنىنىڭ، جايلىمىنىڭ تۇپاق كەستى بولۇنىنىڭ، توپىراقتىڭ شايىلۇنىنىڭ ۇيرشاما اۋىر - لاسۇى، بەيجىڭ، شاڭخىي سىياقتى قالالاردىڭ قورشاعان ورتا ماسەلەسىنىڭ دە سالىستىرمالى شوغرلى بولۇى سىياقتى ماسەلەر جورتنى تىكىسندىردى. ورتالىق ۇماجلىستىڭ ەڭ سوغىى

كۈنى خالىق ساراينىدا ۶ سالانىڭ ۋاكىلدەرى قاتناىساقان 10 مىڭ ادامدىق جىنالىس اشۇدى ۇيىباردى. مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ باىشىلارى لي شىاننىيان، خۇا گوڭڭ، ۇي چيۈلى ماجىلىسكە قاتناىسىپ، ۇسوز سويلەدى. ۇماجلىس مىنا 3 جاققان كورنەكتى ناتىجەگە قول جەتكىزدى: ۇيىرىنىشى، قورشاعان ورتا ماسە - لەسنى "قازىردەن باستاپ ۇستاساق كەش قالىماي - مىز" دەگەن قورنىدىغا كەلدى؛ ەكىنشى، "جالىي بەتتىك جوباللاۋ، ۇيلەسەمدى ورنالاستۇرۇ، جان - جاقىنلى پايدالانۇ، زالالى يىگىلىككە جاراتۇ، بۇقا - راعا سۇيەنۇ، كوپىشلىك ات سالىسۇ، قورشاعان ور - تانى قورغاۋ، خالىققا باقت جاراتۇ" دى ەلمىزدىڭ قورشاعان ورتانى قورغاۋدىڭ تۇغىشى قىزمەت با - عىتى ەتسپ بەلگىلەدى؛ ۇشۇنىشى، ەلمىزدىڭ قورشاعان ورتانى قورغاۋدىڭ تۇغىشى زانگ - ەرە - جە سىياتىنى جۇجانتىن قاراپ ماڭۇلداى.

بۇل رەتكى ۇماجلىس جۇڭگونىڭ قورشاش - عان ورتانى قورغاۋ سىستەرىنىڭ شىمىلدەمىن اشتى. ماجىلىستەن كەيىن، ورتالىقتان تارتىپ جەرگىلىكتى ورنىدارغا دەپىن تىركەس - تىركەس قورشاعان ورتانى قورغاۋ قۇرىلىمدارى قۇرىلدى، قورشاعان ورتانى قورغاۋغا قاتىستى زانگ - ەرەجەلەر ىلگەرىندى - كەيىندى جولعا قويىلدى، شەتەلدىڭ ۇيرىمىر توپ وزىق ورەدەگى قور - شاعان ورتانى باقىلاۋ - ولشەۋ جابىدىقتارى ىلگە - رىندى - كەيىندى ەلمىزگە ەنگىزىلدى. 1974 - جىلى، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ قورشاعان ورتانى قورغاۋغا باىسشلىق ەتۇ گروپپاسى جانە ونىڭ كەڭەسىسى قۇرىلىپ، بۇكىل ەلمىزدىڭ قورشاش - عان ورتانى قورغاۋ قىزمەتلىك ورىستەتەلۇن جەبەدى.

جوۋ نىلايدىڭ ىلگەرىلەتۇندە، ەلمىزدىڭ قورشاعان ورتانى قورغاۋ سىستەرى اسا جاپا - ماشاش - قاتپەن باىستالدى، بۇنى ەرەكشە قاستەرىلەۋگە تايىدى.

(شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 4 - كۈنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)

10 - ايدىڭ 3 - كۈنى ۇرۇمچى قالاسى اكىمىشلىك سىستەر قىزمەت وتەۋ، باسقارۇ مەكەمەسىنىڭ سايباق رايونى 1 - نامىز اۋماعى باسقارۇ كومىتەتى گوداۋ ەلۋەمتىك اۋماعىندا تۇراتىن "ۇعسۇ، تىبەمدە - لىك جاساۋ، توغىستىرۇ" قىزمەت اتىرەتنىڭ مۇشەلەرى مەرەكە كەزىندە قىزمەت ورنىنان تاپچىلماغان ورتا تازالىقشالارنىان حال سۇرادى.

□ سۇرەتنى ىشلىشىمىز خان لياڭ تۇسىرگەن

اسەرلى سىمفونىيا

(باسى 1 - بەتتە)

بارلىق جەردە كۆلدەنگەن ۇومىر ەن بولپ، بارلىق جەردە پارتيانىڭ قامقورلىعى جىرلاندى. تىيانشاننىڭ وڭتۇستىگى مەن سولتۇستىگىنىڭ بارلىق جەرى مەيىرلى كورنىسكە تولدى؛ ەز ۇلت كادىلارى جۇپ قۇرغان تۇستارىمەن بىرگە اۋلا سىپىرىپ، بىرگە مەملەكەت تۇنىن ىلىپ، تۇمشالا - مالى شام اسىپ، بىرگە جەر تەگىستەپ، بىرگە جەمسى اعاشىن تۇتتەپ، بىرگە ولەڭ وقىپ، وتانغا باقت تىلەپ، «مەن جانە مەنىڭ وتانم» ەن بىرگە شىرقاپ، بىرگە كونسەرت كورپ، ەمدى تاغامداردان بىرگە ەدام تاتتى...

تۇستىتار ارالاسقان سايبىن جاقىندادى. تۇستىتار ۇزدىكىسىز بارىس - كەلسى جاساۋ بارد - سىندا سۇيىسەندىلىكتەن توغىستىرىپ، ىدەيالا -

چىن گى:

خۇاڭ جىڭۋاڭشىل قاھارمان خالىق ساقشىسى

چىن گىنىڭ سۇرەتى. □ شىنخۇا اگەنتى - تىگى تاراتقان

قىلمىس كۇماندىسى قالدردىغان "وسپەت" تى بايقايدى. كۇماندىلاردى تەز ارادا قولغا ۇتۇسىرىپ، خاۋىپسىزدىك كۆمەسكى قاتەرىن جوپۇ ۇشنى، چىن گى مەن قىزمەتتەستەرى سۇڭخۇاچياڭ كوپىرىنىڭ وڭتۇستىك جاق باىسىنان توسۇ مىندەتىن اتقارادى. چىن گى ۇدايى بىرنەشە كۇن كۇندىز - ۇتۇنى دەمەي ارپالىسىپ ارىپ - شارشاعانىنا قاراماي، كۇش - قۇاتىن جولدىان ارلى - بەرلى وتكەن ادامدار مەن كولىكتەردى تەكسەرۇگە شوغرلاندىرىپ، ەرقانداي ەز - دەرەكتى قالت جىبەرمەيدى.

2 - ايدىڭ 28 - كۈنى ساعات 19دان 35 مېنۇت وتكەندە، چىن گى مەن قىزمەتتەسى جىلپىن پويەز بەكەتتەن لۇڭشان رايونى باعىتىنا باراتىن تىروللەپيۇسقا شىعبە تەكسەرۇ جورگىزدى. ۋاگوننىڭ دىڭگىسى جاعىندا وتىرغان 2 جوللاۋشى ساسقالاقتاپ ورنىدارنىان تۇرەگەلەدى. چىن گى 2 جوللاۋشىنىڭ بوگەنپانىنا مۇقيات زەر سالىپ، قۇعىنداعى 2 قىلمىس كۇماندىسىنا قاتنى ۇقساتادى. چىن گى مەن قىزمەتتەسى دەرەۋ ەكى جاققان قىسپاقتاپ، 2 كۇماندى ادامغا تاپايدى.

قىلمىس كۇماندىسى X ارتىنا شۇمىل بۇرىلىپ، ساسقالاقتاغىندا نە سىستەرىن بىلەيى گراناتنىڭ بىلتەسىن تارتىپ جىبەردى. وسى كەزدە كولىكتە ادام ۇيرشاما كوپ بولغاندىقتان، گرانات جارىلسا، زاردابىن ويلاۋغا دا بولمايتىن ەدى. توتەنشە خاۋىپتى جاعدايدا، چىن گى قۇلاشنى كەرىپ، سەكىرىپ بارىپ، كەسەك دەنەسىمەن قىلمىس

شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ 9 - ايدىڭ 14 - كۈنى چاڭچۇننان بەرگەن خابارى (ىلتىشى شۇە چىنىڭ). جىلپىن قالاسى توڭكەرىستىك قۇرباندار قاپىرىستاندىمى توڭكەرىستىك قۇرباندار ەسكەرتكىشى ساراينىدا مىناداي ۇبر قاھارمان بار: ونىڭ نىزگى سىستەرى جىلپىنىڭ بايتاق دالاسىندا كەڭنەن جىر بولپ تارالعان. ەز جىلى چىڭمىڭ كەزىندە، جىلپىنىڭ جەر - جەرىندەگى قوعام خاۋىپسىزدىگى خالىق ساقشىلارى مەن بۇقارا قاپىرىستانغا كەلىپ، قاھارماندى ساغىنا ەسكە الادى. ول - خالىق ساقشىسى چىن گى ەدى. 40 نەشە جوللاۋشىنىڭ باس اماندىغىن قورغاۋ ۇشنى، ول قىلمىس كۇماندىسى بىلتەسىن تارتقان گراناتتى دەنەسىمەن باىسىپ، ەرلىكپەن قۇربان بولدى.

چىن گى 1958 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، كوزى تىرسىندە جىلپىن ولكەسى جىلپىن قالالىق قوعام خاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى چاڭ - ي بولىشە مەكەمەسىنىڭ خالىق ساقشىسى بولغان. 1984 - جىلى 2 - ايدا جىلپىن قالاسى لۇڭشان رايونى جىلپىن جىيىيا ونەرىكاسىپ سەرىكتەستىگى جىيىيالىق تىڭايىقىش زاۋۇدىنىڭ تۇرىغىندار اۋلاسىندا ەرەكشە اۋىر قوپارىلىس دەلوسى تۇنادى. خالىق ساقشىلارى قىلمىس كۇماندىسى خۇ X تىڭ تۇراغىن تەكسەرۇ بارىسىندا، 2 گرانات قاقپامىن، قوپارغىش ەدارىنى تۇتاندىراتىن 4 تالىدىرىغىشتى، قوپارغىش ەدارى قوراپتايىتىن بالاۋىز قاعاز قىقىمىن جانە از مولشەردە قوپارغىش ەدارى ۇتتاعىن، سونداي - اق 2

چىڭ فاڭ - ۇ: ماركىسىمدى دۇرسى ۇگىستەۋگە ماڭىزدى ۇلەس قوستى

ورالعانىان كەيىن، 11 - ايدىڭ با - سىندا خۇبەي - حىنان - انخۇي بازاسىنا بارىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى خۇبەي - حىنان - انخۇي ولكەلىك كومىتەتتە - تىڭ تۇراتقى مۇشەسى، ۇگت ۇمو - لىمىنىڭ باستىسى جانە ولكەلىك سوۋەتتىك مادەنىيەت كومىتەتىنىڭ ۇنوراعىسى، وقۇ - اعارتۇ كومىتەتتە - نىڭ مەڭگەرۇشىسى مىندەتىن وتە - دى، كەيىن خۇڭ - ان جۇڭشىن اۋ - داندىق پارتكومنىڭ شۇجىي مىندەتىن قوسىمىشا وتەدى. 1934 - جىلى 1 - ايدا، چىڭ فاڭ - ۇ رۇبىجىگە بارىپ جۇڭخۇا سوۋەتتىك رەسپۇبلىكاسىنىڭ 2 - رەتكى مەملە - كەتتىك ۋاكىلدەر قۇربلتايىنا قاتناىسىپ، ورتا - لىق اتقارۇ كومىتەتىنىڭ مۇشەسى بولپ سايلاندى. قۇربلتايدان كەيىن، چىڭ فاڭ - ۇ ورتا - لىق كومىتەتنىڭ ۇگت بولىمىندە جانە ورتالىق پارتيا مەكتەبىندە قالىپ قىزمەت سىتەدى. 1934 - جىلى 10 - ايدا ورتالىق قىزىل ارمىياعا ىلەسىپ ۇزاق جورىققا قاتناىسىپ، جورىقتا شۇي تىلپەن بىرگە كادىرلار تۇانىنىڭ جىڭۋي مىندە - تىن وتەدى.

1935 - جىلى 10 - ايدا، سولتۇستىك شانشىگە جەتكەننەن كەيىن، چىڭ فاڭ - ۇ ور - تالىق پارتيا مەكتەبىنىڭ جوعارى دارەجەلى كۇرسنىڭ تارىبەشىسى، وقىتۇ جۇمىسىنا جاۋاپ - تى مەڭگەرۇشى مىندەتىن وتەدى. 1937 - جىلى بۇكىل ەلدە جاپون شاپقىنىشلارنىا قارسى سوعىس بۇرق ەتە تۇسكەننەن كەيىن، قالىڭ توڭكەرىسىشىل جاستاز بۇكىل ەلدىڭ جەر - جەرىنىن يان - انغا جول تارتتى. ورتالىق شانبەي ۇكەمەت مەكتەبىن قۇرۇدى ۇيىعارىپ، چىڭ فاڭ - ۇ مەكتەپ باىستىغىنا تاغايىنداىدى. 1939 - جىلى، ول نەشە مىڭ جاس وقۇشنى باستاپ جاۋدىڭ ارتقى شەبىنە بارىپ، خۇبەي بىرىككەن داشۇەسىن قۇرىپ، ىلگەرىندى - كە - يىندى خۇبەي بىرىككەن داشۇەسىنىڭ مەكتەپ باىستىعى، شانشى - چاچار - جىبەي شەكارا ۇگت - رى كەڭەس القاسىنىڭ باىستىعى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى شانشى - چاچار - جىبەي ورتالىق بيۇروسىنىڭ مۇشەسى، خۇبەي

چىڭ فاڭ - ۇدىڭ سۇرەتى. □ شىنخۇا اگەنتى - تىگى تاراتقان

شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ 9 - ايدىڭ 15 - كۈنى چاڭشادان بەرگەن خابارى (ىلتىشى شىە يىڭ). چىڭ فاڭ - ۇدىڭ اتا مەكەنى خۇنان ولكەسى شىنخۇا اۋدانى لاڭخاڭ اۋىلى لىشى قىستا - عىندا، "چىڭ فاڭ - ۇ" دەگەن 3 ەرىپ قىستاق تۇرىغىندارىنىڭ كوكە - يىندەگى ماڭگىلىك ماقتانىشقا اينال - عان. مەيلى ەداۋىر جاڭخالىسىن، اۋىلدا وراسان زور وزگەرىستەر بولسىن، قىستاق تۇرىغىندارى چىڭ فاڭ - ۇدىڭ اڭگىمەسىن الگە دەپىن جالىقاي اڭگىمەلەپ، ۇرپاقتان - ۇرپاققا جالاستىرىپ كەلەدى.

چىڭ فاڭ - ۇ، 1897 - جىلى 8 - ايدا خۇنان ولكەسىنىڭ شىنخۇا اۋدانىدا دۇنيەگە كەلگەن، جاسىندا جاپونىادا وقىپ، 1921 - جىلى ەلگە ورالدى. 4 - مامىر قوزغالىسىنان كەيىن، گو مورو سىياقتىلارمەن بىرگە ىلگەرىندى - كە - يىندى جاپونىادا جانە ەل شىندە يەپەريالىزمگە قارسى، فەوداليزمگە قارسى توڭكەرىستىك ما - دەنىيەت قىمىلدارىمەن اينالىسىپ، ايگىلى توڭگە - رىستىك ادەبىيەت ۇيىمى "جاسامپازدىق ۇجىمىن" قۇردى. 1926 - جىلى 3 - ايدا، چىڭ فاڭ - ۇ سول كەزدەگى توڭكەرىستىك ورتالىعى گۇاڭ - جوۋغا بارىپ، گۇاڭدۇڭ داشۇەسىندە وقىتۇشى بولدى، سونمەن بىرگە خۇاڭپۇ اسكەرى مەكتە - بى قارۇ - جاراتق باسقارماسنىڭ ۇقىتاشا باستە - ەي مىندەتىن قوسىمىشا وتەپ، ماۋ زىدۇڭ، جوۋ نىلاي، يىۋن دايىسڭ، ليۇ شىاۋچى، سۇن يىڭۋىن سىياقتى كوپتەگەن كوممۇنىستەر - مەن، سونداي - اق لۇشۇن سىياقتى توڭكەرىس - تىك مادەنىيەت قايراتكەرلەرمەن ارالاستى. ۇلكەن توڭكەرىس ساتسىزدىككە ۇشراغاننان كەيىن، چىڭ فاڭ - ۇ شاڭخىي، جاپونىا ارىقىلى ەۋروپاعا اۋىپ بارىپ، توڭكەرىسكە تاباندى بولپ، ماركىسىمدى ۇيرەندى. 1928 - جىلى 8 - ايدا، چىڭ فاڭ - ۇ پارىجىدە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنا مۇشە بولدى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتيانىڭ بەرلىن، پارىج ياجەي - كاسىنىڭ ورگان باىسلىمى «قىزىل نۇر» دى شى - ھارۇغا جاۋاپتى بولدى. 1931 - جىلى 9 - ايدا، چىڭ فاڭ - ۇ ەلگە

كۇماندىسىن تاپچىلپىاستان قاپىسرا قۇشاقىتايدى. سىستەر - سىستەر ەتسپ تۇتانغان گراناتتى كۇماندى ادام مەن ۇزىنىڭ دەنەسىنىڭ ارانىنا قوزغالتىپاستان قىسىپ الادى. گۇرس ەتكەن جوپىقن داۋسى شىعادى، چىن گى ۇزىنىڭ دەنەسىمەن شاشىراعان گرانات جارقشاقىتارنى توسادى، 40 نەشە جوللاۋشىنىڭ بىرەۋى عانا جەڭىل جارالانىپ، قالعاندارى تۇگەلدەي امان قالادى.

26 جاستاعى چىن گى ەرلىكپەن قۇربان بولدى، ول ۇزىنىڭ سىستىق قانىمەن خالىق ساقشىسىنىڭ ايبىندى سەرتىن ورنىنادى. ول قۇربان بولغاننان كەيىن، "مەملەكەتتىك قوعام خاۋىپسىزدىگى شەبىندەگى 1 - دارەجەلى قاھارمان ۇلگى" داڭقى اتانمى بەرىلىپ، "توڭكەرىستىك قۇربان" دەپ بەكىتىلدى ەزى "خۇاڭ جىڭۋاڭشىل قاھارمان خالىق ساقشىسى" دەگەن اتاق بەرىلدى.

قازىر چىن گىنىڭ قۇربان بولغانىنا 35 جىل ۇتتى، الايدا ونىڭ رۇحى ەلدەقاشان جىلپىن قوعام خاۋىپسىزدىگى سالاسىندامىلاردىڭ قانىنا ۇسڭىپ كەتتى. چىن گى كوزى تىرسىندە تۇرغان جىلپىن قالالىق قوعام خاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى چاڭ - ي بولىمىشە مەكەمەسى دىنن الا تەرگەۋ بولمى قازىر زانگ - ۇتۇزم ۇلكەن اتىرەتى بولپ وزگەرتىلدى. 35 جىلدان بەرى، وسى قاھارمان كولىكتىۋ اعا بۇنىداردىڭ وسكەلەك ەمورالنى جالعاستىرىپ، جىلدىق زانگ اتقارۇ ساپاسىن باعالاۋدا جىل سايبىن جاقسى باعاغا بە بولپ، كولىكتىۋ 3 - دارەجەلى ەڭبەكتى ۇيرىم رەت، داڭقى اتاعىن 16 رەت يەلەپ، 50دەن ارتىق ادام - رەت ەڭبەك كورسەتىپ سىيلاندى.

داشۇەسىنىڭ ورنىباسار باىستى سىياقتى مىندەتتە - تەردى وتەدى. جانغا جۇڭگو قۇربلغاننان كەيىن، جۇڭگو خالىق داشۇەسىنىڭ ورنىباسار باىستى، باىستى، پارتكوم شۇجىي، قۇرمەتتى باىستى، دۇجىبەي پەداگوگىكا داشۇەسىنىڭ، شاندىۋڭ داشۇەسىنىڭ باىستى جانە پارتكوم شۇجىي، ورتالىق پارتيا مەكتەبىنىڭ اقسلىشى مىندەتتىرىن وتەدى.

چىڭ فاڭ - ۇ 1934 - جىلى رۇبىجىن ورتا - لىق پارتيا مەكتەبىندە وقىتۇشى بولغاننان بەرى، باىستان - اياق پارتيانىڭ وقۇ - اعارتۇ سىستەرىمەن اينالىستى. ول نەمەس، اعىلىشىن، جاپون، فرانسۇز، ورس ىتلى سىياقتى 5 تىلگە جەتتىك، ۇزاق ۇاقت بويى ماركىسىمدى ۇگت - تەۋىگە جانە قورغاۋغا كۇشنىن ارىنادى، ول «كوممۇنىستىك پارتيا جارانامىن» 5 رەت اۋ - داردى ەزى «گوتا گائىلگىنە پىيان»، «سوتسىيالىزمنىڭ قىيالدان عىلمىغا اينالۇى»، «دىۋرغىغا قارسى تۇرۇ تۇرالى» سىياقتى ماركىسىمنىڭ كلاسسىكالىق شىعارمالارىن سالىستىرىپ اۋدارىپ، ماركىسىمدى دۇرس ۇگت - تەۋىگە ماڭىزدى ۇلەس قوستى. ول توڭكەرىستىك ادەبىيەتنى دارىپتەپ، كوپتەگەن تۇنىدىلاردى جاراتىپ، ەلمىز توڭكەرىستىڭ جانغا مادەنىيەت قوزغالىسىن ىلگەرىلەتۇدە ماڭىزدى رول اتقاردى.

1984 - جىلى 5 - ايدىڭ 17 - كۈنى، چىڭ فاڭ - ۇ 87 جاسىندا بەيجىڭدە ناۋقاستان قايتىس بولدى.

خۇناننىڭ لوۋدى قالالىق مۇراجاينىڭ دىنن الا ازىرلەگەن اۋماعى 400 شارشى مەتر ەسكەرتكىش بولمەسىنە چىڭ فاڭ - ۇدىڭ كوزى تىرسىندە سىتەتكەن بۇيىمدارى، قول - جازبالارى، ساقىتاعان كىتاپتارى سىياقتى 900گە تايانۇ قۇندى مادەنى مۇرالارى ارنايى قوبىلماق - شى. "بىز چىڭ فاڭ - ۇدىڭ توڭكەرىستىك مادەنى مۇرالارىن ەتىرىلىتىپ"، اڭگىمەلەرىن جاقسى جازىپ، تىزبەكتى سۇرەتتى كىتاپشا ەتىپ جاساپ، ونى جەرگىلىكتى ورنىنىڭ، زەرتتەپ ۇيرەنۇدىڭ، جانە تامىر تارتىرىپ، رۇختى سومداۋدىڭ جاندى ماتەريالىنا اينالدىرا - مىز"، - دەدى لوۋدى قالالىق مۇراجايدىڭ باىستى داي شياۋبو.